

3. Из истории милиции Советской Украины / под ред. проф. П. П. Михайленко. Киев : МООП УССР. 1965. 399 с.

4. История Советской милиции : в 2 т. / под ред. Н. А. Щелокова. М., 1977. Т. 1: Советская милиция в период строительства социализма ; Т. 2: Советская милиция в период социализма (1936–1977 гг.).

Одержано 19.04.2018

УДК 159.9.07

Олена Миколаївна Галкіна,

*кандидат юридичних наук, слухач магістратури факультету
№ 6 Харківського національного університету внутрішніх справ*

УЯВЛЕННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ ПРО НАРКОТИЗАЦІЮ СУСПІЛЬСТВА

Наркотизація суспільства – одна з найгостріших проблем всього світового співтовариства, оскільки в сучасних умовах протиправна та асоціальна поведінка набуває масового характеру і часто сприймається як раціональний та загальноприйнятий стиль життя. Не випадковими є дані статистики, яка за останнє десятиріччя фіксує катастрофічне зростання наркотизації молоді.

Причинами виникнення наркоманії з позиції медицини вважається вроджена схильність, з позиції соціології – соціальне оточення, з позиції психології – особливості розвитку особистості як форми агресії проти власного Я [1]. На думку Ю. В. Валентика та інших авторів, особистість залежного втрачає свою цілісність, яка все більше переходить в «Я – патологічний» і підпорядковує собі всі сфери життєдіяльності людини [2].

Психологічні механізми наркотизації суспільства зумовлені досить широким спектром чинників, тому до загальних соціально-психологічних умов виникнення у молоді особистісної схильності до вживання наркотиків можна віднести: невирішені конфлікти дитинства; емоційну залежність від дорослих чи інших «авторитетів», страх самотності й відторгнення, недостатнє відчуття спільності з референтною групою; психологічну регресію; акцентуації характеру; лінь, пасивність, агресивність, егоїзм; порушення ідентичності, уникнення вирішення проблем, фрустрації; особистісну незрілість, процеси розладу «Я»; низький рівень

розвитку самосвідомості; відчуття суспільної невизнаності; невдоволену потребу в любові; високу схильність до пошуку вражень на фоні нерозвиненості сфери потреб; безсистемний процес соціалізації та особливості емоційної сфери: низьку стресостійкість, підвищену тривожність, імпульсивність, рівні стимуляції та збудження; порушення емоційного спілкування в сім'ї, наявність наркозалежних родичів, друзів.

Проведене нами моніторингове дослідження розповсюдження наркотиків та інших форм залежності серед молоді м. Харкова «Молодь та наркотики», дозволяє зробити деякі висновки про ставлення молоді до споживачів наркотиків а також безпосередньо до їх споживання.

Так, у ході моніторингу ми вивчили суб'єктивне ставлення до споживачів наркотиків, яке, на нашу думку, якісно характеризує включеність в систему соціальних зв'язків зі споживачами наркотиків. Шкала Богардуса, що містить відповіді на питання: «В якій якості Ви згодні прийняти людей, що вживають наркотики?», характеризує величину соціальної дистанції по відношенню до соціальної групи наркоманів. В даному випадку її можна інтерпретувати як проєктивне прийняття чи неприйняття наркомана в певному соціальному статусі, значимому для респондента.

За результатами опитування: таких людей згодні прийняти як членів сім'ї (у 2016 р. – 2,7 %, у 2017 р. – 3,6 %), як близьких друзів, сусідів (у 2016 р. – 2,8 %, у 2017 р. – 3,3 %), як членів трудового колективу (у 2016 р. – 3,3 %, у 2017 р. – 4,4 %), як жителів мікрорайону (у 2016 р. – 1,8 %, у 2017 р. – 1,3 %), як жителів міста (у 2016 р. – 7,5 %, у 2017 р. – 7,6 %), як громадян України (у 2016 р. – 5,4 %, у 2017 р. – 8,2 %); не хотіли б, щоб наркомани були в країні (у 2016 р. – 74,7 %, у 2017 р. – 71,7 %); індекс соціальної дистанції: у 2016 р. – 6,3 %, у 2017 р. – 6,18 %.

Серед опитаних в цьому році відсоток готових прийняти наркоманів на більш «близькій» соціальній дистанції вище, ніж у 2016 році. Індекс соціальної дистанції також знизився (чим вищий індекс – тим менша толерантність до споживачів наркотиків). Як ми бачимо, відсоток молодих людей, готових прийняти наркомана на «близькій» соціальній дистанції коливається, але зростає. Це, очевидно, пояснюється тим, що відсоток молодих людей, маючих членів сімей, близьких друзів, сусідів, які вживають наркотики, зростає.

Щоб з'ясувати – яким чином ступінь толерантності до споживачів наркотиків відображається на поведінці стосовно молоді, їм було запропоновано відповісти за питання: «Яка Ваша поведінка по відношенню до споживачів наркотиків?». За результатами опитування: намагаються звести контакти з ними до мінімуму (у 2016 р. – 31,8 %, у 2017 р. – 29,3 %), спілкуються з ними з неохотою (у 2016 р. – 8,7 %, у 2017 р. – 8,8 %), ведуть себе з ними як зі всіма іншими людьми (у 2016 р. – 16,9 %, у 2017 р. – 24,7 %), прагнуть спілкуватись з ними (у 2016 р. – 0,2 %, у 2017 р. – 0,4 %), обирають собі друзів за такою ознакою (у 2016 р. – 0,3 %, у 2017 р. – 0,9 %); зі споживачами наркотиків ніколи не стикався (у 2016 р. – 40,7 %, у 2017 р. – 36 %).

З наведених даних видно, що молоді люди, в основному, прагнуть обмежити контакти зі споживачами наркотиків, спілкуються з ними з неохотою. Однак, значно збільшився відсоток тих, хто поводить себе з наркоманами так само, як і з усіма іншими, звичайними людьми, що говорить про підвищення толерантності серед молоді по відношенню до споживачів наркотиків. Також не може не турбувати і той факт, що число тих, хто ніколи не стикався з споживачами наркотиків, неухильно зменшується в останні роки.

Що стосується каналів інформації про наркотики, якими користується молодь, що хоча б раз в житті зверталась до того чи іншого джерела інформації про наркотики, то проведене нами дослідження засвідчило, що у 2017 році суттєво збільшилася кількість таких звернень і це стосується всіх джерел інформації. Такими інформаційними джерелами для молоді є: викладачі, психологи, лікарі та ін. навчальні заклади (у 2016 р. – 66 %, у 2017 р. – 57,6 %), друзі у компанії (у 2016 р. – 58 %, у 2017 р. – 59,1 %), знайомі, що вживають наркотики (у 2016 р. – 33 %, у 2017 р. – 34,9 %), ЗМІ (у 2016 р. – 77 %, у 2017 р. – 80,9 %), спеціальна література (у 2016 р. – 43 %, у 2017 р. – 39,4 %); батьки (у 2016 р. – 45 %, у 2017 р. – 41,3 %), мережа Інтернет (у 2016 р. – 75 %, у 2017 р. – 77,2 %).

З наведених даних видно, що основними каналами інформації про наркотики для молоді є ЗМІ та Інтернет.

Також нами було виявлено важливі закономірності, що стосуються уявлень молоді про вживання наркотиків, які проявляються в «розширенні» його допустимих меж.

Так, на питання: «Яку поведінку людини по відношенню до наркотиків Ви вважаєте нормальною?» було отримано наступні відповіді: наркотики можна вживати будь-які, якщо вони тобі доступні (у 2016 р. – 0,2 %, у 2017 р. – 0,9 %), іноді можна вживати міцніші наркотики (укол, «колеса» і т.п.) (у 2016 р. – 0,3 %, у 2017 р. – 0,5 %), курити «травку» можна досить часто (у 2016 р. – 1,7 %, у 2017 р. – 2,6 %), іноді можна курнути «травку» (у 2016 р. – 17,4 %, у 2017 р. – 23,2 %), ніколи і ні за яких обставин не вживати (у 2016 р. – 79 %, у 2017 р. – 72,8 %).

За даними опитування ми спостерігаємо деяке збільшення відсотку молодих людей, які вважають, що вони можуть іноді чи часто вживати наркотики. Оскільки поведінка людини регулюється не тільки зовнішніми соціокультурними нормами, а й внутрішніми, засвоєними особистістю, то розширення допустимих меж поведінки по відношенню до наркотиків перетворюється в суттєвий фактор, що стимулює розповсюдження такої форми аддиктивної поведінки, як вживання наркотиків.

Список бібліографічних посилань

1. Розанов В. А., Емяшева Ж. В., Мидько А. А. Психологические особенности лиц, совершивших суицидальную попытку на фоне наркотической зависимости. *Практична психологія та соціальна робота*. 2014. № 4. С. 71–76.

2. Валентик Ю. В. Конституальная психотерапия больных с зависимостью от психоактивных веществ : лекции по наркологии / под ред. Н. И. Иванца. М. : Наука, 2000. 365 с.

Одержано 19.04.2018

УДК 340.15(477)

Тетяна Владиславна Головка,

кандидат технічних наук, доцент кафедри управління експлуатаційною роботою Українського державного університету залізничного транспорту

ДІЯЛЬНІСТЬ ВОЄНІЗОВАНОЇ ОХОРОНИ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ У 20–30-Х РОКАХ ХХ СТОРІЧЧЯ

Організація забезпечення правопорядку на об'єктах транспорту значно зумовлена історичним досвідом, оскільки система охорони діяла з моменту будівництва залізниць. Ліквідація